

GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR MED SÅGVERKSFOLKET

Flygbild över Alvikssågen 1936

Sommar och höst med några föredrag

Sommaren innehöll en medverkan vid Östanbäckes Släktförenings årsmöte på Alnö Hembygdsgård. Det är en livaktig förening med säte i Junsele som håller sina årsmöten på olika platser där det finns ättlingar. Under sågverksepoken kom flera ur släkterna hit till Alnö. Maria Törby och Hans Gillgren hjälpte till med vägledning i släktforskandet och berättade sågverks-

historien för ett 50-tal medlemmar.

Hans höll ett föredrag för SPF Freja 29 september med ett 60-tal åhörare som var intresserade av sågverksepokens historia.

Vidga perspektiven

Vi kanske inte bara ska berätta om Alnö's sågverkshistoria utan vidga perspektivet till andra delar av norrlandskusten. Vi har i styrelsen vid flera möten diskuterat hur vi skulle kunna ta detta i några naturliga etapper. Ådalen kanske är det

första område att ta med, sen fanns det ju många sågar i Söderhamn, några i Gävle och Umeå och ända upp till Haparanda. Men vi tänkte ta det i några etapper. Ett första steg är att kolla vad som skrivits om Ådalen, det finns säkert en hel del. Och säkert finns det föreningar liknande vår att ta kontakt med.

Studiecirkel

Föreningen Sågverksfolket började ju som en studiecirkel i början av 1980-talet och kanske är det lämpligt att forma en sådan även för detta arbete. Vi har haft kontakt med ABF som var studieförbund förra gången och de är intresserade av att stötta oss.

I det här arbetet behöver vi hjälp av fler personer. Vi är flera i styrelsen som är sugna men vill verkligen att flera medlemmar ansluter till arbetsgruppen.

Vi kommer att lägga upp en struktur för arbetet nu efter årsskiftet, det blir några möten under våren och lite hemarbete mellan mötena. Hör av dej till mig på hans.gillgren@gillark.se eller 070-399 18 60 gärna före nyår om du vill vara med.

Studiebesök planerar vi för

De moderna industrier som följt på sågverken är också värda att titta närmare på. Vi jobbar på

besök i Östrandsfabriken och det som händer på Ortviken även om en brand på Renewcell gjorde att vi fick skjuta på ett besök där. Vi återkommer till våren.

Ge oss gärna tips!

Har du idéer om något du skulle vilja ha ett föredrag om eller besöka, så hör av dig till oss i styrelsen

Glömt betala årsavgiften?

Vi märker även i styrelsen att man behöver få en påminnelse om att betala medlemsavgiften. Vi kan inte skicka ut personliga fakturor, utan hoppas det ska funka ändå. Med detta utskick får du en avi som kan läggas i räkningshögen.

Årsavgiften är trots dessa inflationstider oförändrad 100 kr. Den betalas enklast via bankgiro 5909-5117 eller Swish 123 290 6691.

Fint samarbete med Alnö Hembygdsförening

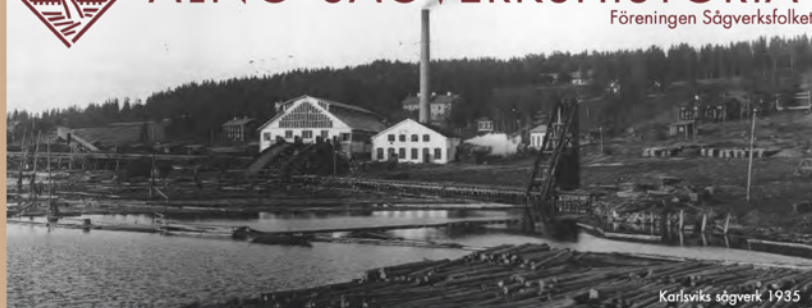
Vi har med vår utställning på logens loft fått ett bra utrymme för att berätta sågverkshistoria. Björn Amnow i styrelsen fanns på plats vid höstmarknaden och värvade flera nya medlemmar. Nytt är den film hembygdsföreningen har fått från SCA om Karlsviks sista tid 1963. Den visar hela processen från stock till lastning och är klart sevärd.

Varmt välkommen!

ALNÖ SÅGVERKSHISTORIA

Föreningen Sågverksfolket

Karlsviks sågverk 1935

Välkommen till en spännande del av Sveriges industriella historia. I Sundsvallsdistriktet och mest längs Alnöundet växte ett stort antal ångsågar fram under det sena 1800-talet. De mellannorrändska skogarnas timmer flottades ner till kusten och sågades till plank och bräder. De skeppades med segelfartyg och senare ångfartyg till stora delar av Europa, Afrika, Asien och ända till Australien. Overallt behövdes virke för industri- och stadsutbyggnaden.

Föreningen Sågverksfolket med rötterna i Alnö sågverk har tagit som uppgift att sprida kunskap om denna epok. Fortfarande kan man se resterna av de sammanlagt 19 sågverken på ön, nästan hälften av Sundsvallsdistriktets 42 sågar.

Välkommen att ta del av vad vi har att berätta!

Den blivande hemsidans inledning

Hemsidan ska bli klar så snart som möjligt

Vår hemsida som ska berätta mer fylligt om Alnö Sågverks historia är fortfarande under färdigställande men nu är den snart klar.

Värva en vän och granne

Vi tar gärna emot mer stöd för det arbete vi gör för Alnöns historia och utveckling. Det kan vara både som aktiv medlem eller bara som stödande. Så har du en vän och kanske granne som kan delta i arbetet, tveka inte att värva hen som medlem i Sågverksfolket. Glöm

inte att ange både postadress, telefonnummer och mejladress så att vi kan nå de nya med vår information.

Styrelsen genom Hans Gillgren, ordförande

hans.gillgren@gillark.se

070-399 18 60

På följande uppslag finner du lite information från Alnö IF om boken *Alnö IF 100 år*. Flera lag från sågarna mötte lag från gästande skepp som låg här för lastning.

Grabbarna från Ankarsviks såg möter den engelska besättningen från en av de båtar som anlänt till sågverket. Stående är Ankarsviks lag. I främre raden finns de engelska besättningsmännen

Alnö IF fyller 100 år- bildades under sågverksepoken

Under 2024 fyller Alnö IF 100 år och en omfattande jubileumsbok började säljas i mitten av november 2023. Boken beskriver inte enbart idrottsliga prestationer i de cirka tio verksamheter som rymts under föreningens paraply utan även den samhällsgemenskap som format föreningens hundra år. Föreningens stora sektioner har varit skidåkning, brottning, boxning och fotboll. På programmet har även funnits gång, simning, cykling, orientering, gymnastik och bordtennis. Idag återstår fotbollen.

Boken har tagits fram av ett antal Alnö IF-veteraner med åtskilliga år av egna erfarenheter som aktiva, ledare och förtroendevalda i föreningen. Genomgången av föreningens egna handlingar i form av protokoll, skrivelser och verksamhetsberättelser

har kompletterats med studier av material från Riksarkivet, Föreningsarkivet och Medelpadsarkivet. Intervjuer har gjorts med äldre medlemmar i föreningen. Sökningar i Sundsvalls Tidning och Dagbladet har gett ytterligare material liksom ett antal böcker i olika ämnen. Skribenter har i första hand varit Kjell Carnbro och Kenth Edström.

Till skillnad från den absoluta majoriteten av jubileumsskrifter inom idrottens värld har vi haft ambitionen att beskriva idrotten och dess utveckling som en del i samhället sett utifrån olika perspektiv. Alnö är i detta sammanhang fascinerande med tanke på den dynamik och kraftiga svängningar som samhället och sågverken genomgick framförallt under föreningens första decennier.

Alnö IF bildades under senare delen av den intensiva sågverksepoken. Här fanns samhällen som vuxit kraftigt för att under 1920- och 1930-talet förändras både närings- och befolkningsmässigt. Det var också samhällen med stark föreningstradition. Inte bara idrottsföreningar utan det handlar även om religiösa föreningar, fackliga organisationer och nykterhetsrörelsen. Det är uppenbart att den starka föreningsskulturen var något som Alnö IF drog nytta av när föreningen bildades. Sågverksägarnas betydelse för idrottsverksamheten på Alnön i början av 1900-talet belyses också.

En idrottsförenings förutsättningar av verka och agera har naturligtvis förändrats under hundra år. I boken belyses utvecklingen utifrån ett antal aspekter: idrottsverksamheten, ekonomin, medlemskapet, styrelsens arbete, sättet att kommunicera och kvinnors möjligheter att idrotta i det som från början var en mycket manlig verksamhet.

Egna anläggningar för att utöva idrotten har varit viktiga för föreningen. Boken kartlägger dem och berättar hur de kom till. Idrottsborgen, Hawaii, Släda och Äppellunda har varit platser både för stora idrottsarrangemang och säkert platser för fina minnen för många alnöbor.

En del minnen känns nästan överkliga. Som att läsa om en match mot portugisiska Benfica på Släda inför drygt 4 000 åskådare för mer än 30 år sedan eller att inse att Alnö IF:s fotbollsdamer var första svenska lag att spela match i dåvarande Sovjetunionen. Och visst fascinerar porträtten av drygt 80 profiler från A till Ö, Ahl-

Idrottens dag i början av juli var under ett antal årtionden ett årligen återkommande evenemang på Alnö. Det lockade stor publik både för sportens och nöjenas skull. Bilden från 1938.

ström till Östman. Naturligtvis har vi även med ett stort antal teckningar av öns stora idrottstecknare, tillika aktiv i föreningen under 50 år, Sven Farm.

Jubileumsgruppen har arbetat helt ideellt och de kostnader vi haft för boken gäller form-givning och tryckning

Boken som innehåller drygt 250 sidor kan köpas via föreningens kansli Äppellunda från Alnö F hemsida <http://www.alnoif.se/>, besök eller via telefon 060-585080.

Jubileumsboken finns också att köpa på Kulturmagasinet i Sundsvall. Priset för boken är 200 kronor.

Vill du veta mer? Ring eller skicka mail till:

Kenth Edström: kenth.edstrom1984@gmail.com eller 070 587 17 65 alternativt

Kjell Carnbro: kjell.carnbro@gmail.com eller 070 665 69 49.